

на керований об'єкт, обов'язковий характер виконання вказівок, розпоряджень, наказів керівників для підлеглих, суворо визначена відповідальність за виконання (невиконання) вказівок і розпоряджень.

Психодіагностичні методи (тести, анкети) Тестування, анкетування – це дослідження певних психологічних якостей і властивостей особи шляхом використання психологічних тестів та анкет. Психодіагностичні методи використовуються для оцінки поточної ситуації (стану справ) або визначення перспектив (прогнозу) розвитку досліджуваних процесів.

Методи навчання (словесні, наочні, практичні методи) – це упорядковані способи діяльності педагогічних працівників й учнів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань. У методах навчання виокремлюють два види: метод навчання як інструмент діяльності вчителя для виконання навчальної функції – викладання; а також метод навчання як спосіб пізнавальної діяльності учнів з оволодіння знаннями, уміннями та навичками – учіння.

Методи виховання (позитивний приклад, переконання, заохочення і покарання, привчання, гра, самовиховання) – це сукупність засобів і прийомів, що впливають на психіку вихованця відповідно до заданої мети. Так, метод переконання – це вплив на наявні у працівника стимули з використанням логічних та психологічних прийомів з ціллю перетворення завдання у свідомий обов'язок, внутрішню потребу працівника виконувати доручення. А за допомогою методу привчання, який передбачає певну до деталей продуману організацію життя і діяльності вихованців – їхнього навчання і відпочинку, праці та спортивних ігор, можна сформувати у вихованців позитивні переконання та самосвідомість. Процес самовиховання, який є вищим етапом виховного процесу, дозволяє цілеспрямовано працювати над розвитком і самовдосконаленням людини від підліткового віку до зрілості.

Методи організації соціально-педагогічної взаємодії (методи спілкування, цілепокладання, оцінки самореалізації, організації діяльності) дозволяють ефективно взаємодіяти з учнями школи у навчально-виховному процесі [2].

Отже, цікавість і позитивне ставлення до власного здоров'я зумовлені здоров'язбережувальною діяльністю навчального закладу, що сприяє посиленню мотивації в навчанні та ефективному закріпленні знань і умінь, що окреслюють поняття «здоров'язбережувальна грамотність».

87 % студентів експериментальних груп вважають, що під час використання методів здоров'язбережувальної діяльності в освітньому процесі в них зростало зацікавлення навчанням, 76 % констатували, що навчальний матеріал засвоювався краще, 89 % студентів зазначили, що такий спосіб навчання їм подобається більше, ніж традиційний, а 92 % позитивно оцінили методи соціальної профілактики із використанням здоров'язбережувальних технологій.

Узагальнення результатів експериментального дослідження уможливило вияв дидактичних можливостей, методів здоров'язбережувальної діяльності навчального закладу:

- формування здоров'язбережувальної культури завдяки поданню, пошуку, зберіганню й обробленню тематичної інформації;
- покращення якості навчання за рахунок реалізації методів соціальної діагностики та соціального контролю;
- зосередження основної уваги педагога на формуванні у студентів здоров'язбережувальної грамотності;
- якісні зміни у формуванні здоров'язбережувального середовища в навчальному закладі;
- формування у студентів рефлексії власної здоров'язбережувальної діяльності.

Література

1. Педагогіка здоров'я: спецвипуск // Завуч (Шкільний світ). – 2011. - №18. – С. 2-23.
2. Міцай, Ю. Здоров'язбережувальне освітньо-виховне середовище навчального закладу / Ю. Міцай // Шкільний бібліотечно-інформаційний центр. – 2012. - №8. – С.109-118.

ЗЕЛЕНИЙ ТУРИЗМ ДЛЯ ВСІХ. СІЛЬСЬКИЙ ВІДПОЧИНОК

Гриньова М.В., Мастюх К.В.

Полтава, Україна

Людство крокує до «прірви», його діяльність невпинно супроводжується глобальними проблемами, на кшталт енергетичних та екологічних криз, і це далеко не весь перелік. Проте наші предки говорили: «Хочеш бути щасливим, повернися до початку», і мали на увазі – єднання з природою. Тому зелений туризм – це унікальний шанс повернутися до природи, до землі, до свого

коріння, спробувати зрозуміти самого себе. Босоніж пробігтися стежками росянистими, ранковою зорею посидіти біля водойми з вудкою, поспілкуватися з птахами, вдихнути аромат сінокошу, перекинути в себе від спраги глечик парного молока з окрайцем свіжоспеченого хліба, відчутти смак селянської кухні, доброзичливість і гостинність сільського населення.

Як вид відпочинку зелений туризм прийшов до нас із Заходу. До речі, в Україні, Західний Регіон, в силу історичних особливостей більше тяжіє до Європи, відрізняється чи не найбільшою кількістю садиб зеленого туризму.

У чому суть? Все дуже просто – городяни або, як ми самі себе часто називаємо, «діти асфальту» виїжджають в село, щоб насолодитися чистотою повітря і домашніх продуктів, ознайомитися з повсякденним сільській життям і на якийсь час стати сільськими жителями. Тобто спеціальної фізичної підготовки від «зелених туристів» не потрібно. Іншими словами, якщо Ви не знаєте як провести вихідні – зелений туризм може стати дуже цікавим досвідом, а то й захопленням [3].

Характерно, що в розвинених країнах світу такий вид відпочинку користується попитом не лише у людей середнього достатку, а й у заможної частини населення. Адже він дає можливість міським жителям відпочити в сільській місцевості на природі, позбутися стресів, відвідати місцеві пам'ятки, ознайомитися з побутом сучасних сільських мешканців та народними традиціями, які вони зберігають, а за бажання – взяти участь у сільськогосподарських роботах.

Цей вид туризму, сприяючи розвитку малого бізнесу в аграрних регіонах, дає можливість міським мешканцям активно відпочивати в приватних сільських господарствах, а сільським господарям поліпшити своє фінансове становище. За зеленим туризмом, або як його інколи називають – агротуризмом в Україні велике майбутнє.

Водночас розвиток цього виду туризму в нашій країні відбувається досить спонтанно. Створена в Україні в 1996 р. Спілка сприяння розвитку зеленого туризму об'єднує 14 регіональних осередків, які ведуть облік сільських господарів, що готові приймати відпочиваючих, проводять освітньо-правову та інформаційну роботу, допомагають у просуванні турпродукту сільських господарів на туристський ринок. Найактивніше такі осередки діють в Автономній Республіці Крим, Закарпатській, Івано-Франківській, Київській, Львівській та Полтавській областях [1].

Серед проблем розвитку сільського (зеленого) туризму найголовнішою є визначення правового статусу цього виду діяльності. На спільному засіданні Колегії Держкомтуризму та Комітету Верховної Ради України з питань молодіжної політики, фізичної культури, спорту і туризму (16 жовтня 1999 р., Ужгород) розглядалося питання розробки важелів стимулювання розвитку сільського (зеленого) туризму в Україні. Було прийнято рішення про опрацювання спільно з Міністерством аграрної політики України та Спілкою сприяння розвитку зеленого туризму пропозицій до проекту Закону України «Про особисте підсобне господарство». Вважається за доцільне віднесення діяльності з приймання та обслуговування туристів і відпочиваючих на базі особистих підсобних господарств до підсобної діяльності сільського населення [2].

Тематика й види екскурсій, які можна проводити і в сільській місцевості, дуже різноманітні. До найпоширеніших видів екскурсійної діяльності в сільській місцевості належать краєзнавчі. Ці екскурсії охоплюють як природу, так і історію, етнографію, архітектуру місцевості, життєписи видатних осіб, які народилися або жили тут.

Невичерпні екскурсійні ресурси багатьох регіонів нашої країни разом з глибинним національним духовним корінням і традиціями українського народу дають підставу стверджувати, що саме екскурсії можуть стати активним і змістовним засобом гармонізації особистості, її духовного зростання в новій демократичній Україні. Вони є джерелом нової інформації, нових вражень і відчуттів [3].

Глобальний етичний Кодекс туриста, прийнятий ВТО на порозі нового тисячоліття, наголошує на необхідності широкого доступу населення до культурних і релігійних пам'яток, визнає, що кошти, які отримують з відвідання об'єктів і пам'яток культури, слід хоча б частково використовувати для підтримання, охорони та реставрації цієї спадщини.

Від взаємодії органів охорони пам'яток, їх збереження, реставрації та дослідження, ознайомлення з ними широких верств населення, особливо школярів і молоді, залежить майбутнє держави. Варто підкреслити велике виховне значення цієї роботи. Не останню роль відіграють і економічні важелі.

Тому український сільський туризм може стати візитною карткою нашої держави на міжнародному туристському ринку, про що свідчить бажання іноземців познайомитись з історичним та природним потенціалом України.

Література

1. Кручек О. А. Екологічний туризм як важливий чинник сталого розвитку туристичної галузі (праксеологічний аспект) / Кручек О. А. // Наукові записки КУТЕП Серія «Філософські науки». – 2010. – № 7. – С. 144-159
2. Проект Закону України «Про сільський та сільський зелений туризм» від 23 жовтня 2003 р. № 4299, внесений народним депутатом України В. Кафарським (перше читання).
3. Рутинський М.Й. Сільський туризм: Навч. посіб. / М.Й. Рутинський, Ю.В. Зінько. – К., Знання, 2006. – 271с.
4. Уряд схвалив концепцію Державної програми розвитку сільських територій / Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=243271256.

КАБІНЕТ-ЛАБОРАТОРІЯ МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ БІОЛОГІЇ ЯК НАВЧАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

*Грицай Н.Б.
Рівне, Україна*

Підготовка майбутніх учителів біології є найбільш ефективною тоді, коли вона проводиться в умовах, максимально наближених до професійної діяльності. Студенти мають бути ознайомлені із видами методичної діяльності вчителя, основними засобами навчання біології, матеріально-технічною базою.

Важливе значення у викладанні біології в загальноосвітніх школах має спеціально обладнаний кабінет, в якому зібрано необхідні наочні посібники для результативного вивчення предмета. З огляду на це під час методичної підготовки майбутніх педагогів в умовах ВНЗ важливо створити модель шкільного кабінету біології, щоб студенти практично навчилися організовувати навчальний процес, використовуючи необхідне обладнання.

Вимоги до облаштування шкільного кабінету біології висвітлено у працях Н. Палійчук, Н. Пугал, А. Розейштейна, Д. Трайтака та ін. Особливості проектування кабінету методики навчання біології розкрито в дисертаціях Л. Орлової та О. Арбузової. Проте в Україні теоретичні засади створення кабінету методики навчання біології ще не були предметом спеціальних наукових досліджень. Варто лише виокремити публікацію В. Сагарди про кабінет методики викладання фізики Ужгородського університету (2000) [4].

Досвід викладання методики навчання біології у ВНЗ дав підстави стверджувати, що створення кабінету-лабораторії методики навчання біології – необхідна умова якісної підготовки студентів до подальшої професійної діяльності в закладах освіти. Навчаючись у такому кабінеті, майбутні педагоги ознайомлюються з основними наочними посібниками з біології та методикою їх використання в навчальному процесі, у них формується правильне уявлення про облаштування кабінету біології.

Кабінет методики навчання біології РДГУ обладнано як типовий шкільний кабінет біології (відповідно до Положення про навчальні кабінети з природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів [2]), в якому сконцентровано всю необхідну матеріально-технічну базу: наочні засоби навчання, прилади та обладнання, ТЗН тощо. Проте в цьому кабінеті містяться матеріали не тільки зі шкільного курсу біології, а й з методики її навчання. Зокрема, портрети вчених-методистів (В. В. Половцова, Б. Є. Райкова, М. М. Верзиліна, Д. Й. Трайтака, І. В. Мороза та ін.), схеми і таблиці з методики навчання біології «Форми організації навчання», «Типи уроків біології», «Засоби навчання біології», «Структура уроку біології», «Форми і види позакласної роботи з біології» та ін.

У кабінеті-лабораторії методики навчання біології зібрано бібліотеку спеціалізованої літератури (методичної, біологічної, психолого-педагогічної), тут зберігають продукти творчої діяльності студентів (методичні портфоліо, дидактичні картки, навчально-методичні посібники, словники методичних термінів, конспекти уроків з певних тем, сценарії позакласних заходів, розробки екскурсій тощо). До послуг студентів – сучасні шкільні програми, підручники і посібники, фахові журнали, календарно-тематичні плани, зразки конспектів, дидактичний матеріал, схеми самоаналізу уроку та багато іншого.

Кабінет обладнано комп'ютером та мультимедійним проектором, що дає змогу демонструвати студентам відеоуроки, навчальні фільми, показувати мультимедійні презентації